

UCHWAŁA NR XL/244/2022
RADY GMINY KIKÓŁ

z dnia 16 września 2022 r.

w sprawie zatwierdzenia zmian w „Planie odnowy miejscowości Sumin na lata 2017 – 2024”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561) oraz art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1234, 1270) uchwala się, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się zmiany w „Planie odnowy miejscowości Sumin na lata 2017-2024” stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XI/59/2019 Rady Gminy Kikół z dnia 18 października 2019r. w sprawie zatwierdzenia zmian w „Planie odnowy miejscowości Sumin na lata 2017 – 2024”.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kikół.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Sadowski

Załącznik do Uchwały Nr XL/244/2022
Rady Gminy Kikół
z dnia 16 września 2022r.

**PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
SUMIN NA LATA
2017 – 2024**

Spis Treści

Wstęp	2
1. Informacje ogólne o Gminie Kikół	4
2. Charakterystyka miejscowości Sumin	9
2.1. Położenie	9
2.2. Przynależność administracyjna	10
2.3. Powierzchnia	10
2.4. Liczba ludności	11
2.5. Historia Sumina.....	12
3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	14
3.1. Zasoby przyrodnicze	14
3.2. Infrastruktura społeczna	16
3.3. Infrastruktura techniczna.....	17
3.4. Gospodarka i rolnictwo	18
4. Analiza SWOT	18
4.1. Mocne strony.....	19
4.2. Słabe strony.....	19
4.3. Szanse.....	19
4.4. Zagrożenia.....	19
5. Planowane kierunki rozwoju.....	20
5.1. Szacunkowy koszt i harmonogram działań	20
6. Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Sumin	21
6.1. Zadania wynikające z wdrażania Planu.....	21
6.2. Zmiany w Planie Odnowy Miejscowości.....	22

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi. Stworzenie oraz podjęcie uchwały w tej sprawie, stanowi niezbędny warunek przy składaniu wniosku o pozyskanie środków finansowych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach działania „Gospodarka wodno-ściekowa”, w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym energię odnawialną i w oszczędzanie energii” na lata 2014-2020 oraz innych programów związanych z rozwojem wsi.

Działanie to ma na celu wspieranie rozwoju infrastruktury wiejskiej oraz odnowę wsi, przyczyniając się do poprawy warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej, poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowania obszarów wiejskich. Działanie to umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfikacji obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności.

Plan Odnowy Miejscowości jest zgodny *Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (Dz.U. z 2022 poz. 1234, poz. 1270) oraz *Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* uchwalonym przez Komisję Europejską.

Dokument ten jest niezbędny przy składaniu wniosków o uzyskanie środków finansowych przeznaczonych na realizację działań możliwych do dofinansowania z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014 - 2020. Jednocześnie stanowi on wytyczne dla władz Gminy Kikół przy opracowywaniu kierunków rozwoju poszczególnych miejscowości wchodzących w skład gminy. Celem PROW 2014- 2020 jest wzrost konkurencyjności rolnictwa z uwzględnieniem celów środowiskowych. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych: zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich oraz zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi. Działania podejmowane na poziomie gmin i sołectw umożliwią rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. Pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej z nimi infrastruktury,

2. inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii,
3. badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej.

Również w „Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Lipnowskiego” z dnia 15.02.2021 roku w punkcie IV – Priorytety i inwestycje zawarto „W związku z tym, że we wskazanych celach strategicznych przenikają się wzajemnie różne działania, dla uściślenia obszaru ich oddziaływania oraz terytorialnego wymiaru wsparcia wskazano poszczególne priorytety inwestycyjne, które uszczegółowią cele rozwojowe wskazane dla ORSG PL.”

podpunkt 2 - Dostęp do infrastruktury i usług.

„Kierunki działań:

- poprawa infrastruktury drogowej,
- stworzenie infrastruktury pieszo-drogowej,
- rozwój sieci i usług teleinformatycznych,
- rozwój kompetencji ITC,
- rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej,
- budowa sieci gazowej,
- rozwój nowoczesnych i proekologicznych technologii w budownictwie.

W ramach tego priorytetu inwestycyjnego możliwym jest realizacja typowych projektów inwestycyjnych (budowa dróg, budowa sieci wodno - kanalizacyjnych itp.).”

Plan Odnowy Miejscowości Sumin określa cele priorytetowe, strategie i kierunki działań w sferze społeczno-gospodarczej wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2017 - 2024.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Sumin jest sołectwo Sumin.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców.

Konstrukcja Planu umożliwia jego aktualizację w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych. Oznacza to, że mogą się w nim pojawić nowe zadania, może też zmieniać się kolejność realizacji zadań w zależności od możliwości ich finansowania, w tym uruchomienia i dostępu do zewnętrznych środków finansowych możliwych do pozyskania. Dokument został opracowany na podstawie konsultacji społecznych z sołtysem, przy współudziale Rady Sołeckiej Sumina oraz innych osób zainteresowanych rozwojem

miejscowości, co wpłynęło na jego treść i wartość oraz zintegrowało społeczność lokalną wokół istniejących problemów

Jak sama nazwa wskazuje, Plan Odnowy Miejscowości skupia się przede wszystkim na charakterystyce miejscowości. Jednakże dla pełniejszego obrazu oraz lepszego zrozumienia pewnych kwestii, przybliżono w niniejszym opracowaniu sytuację Gminy Kikół, w której znajduje się miejscowość Sumin.

1. Informacje ogólne o Gminie Kikół

Gmina Kikół leży na Pojezierzu Dobrzyńskim, we wschodniej części województwa Kujawsko - Pomorskiego, w powiecie lipnowskim.

Graniczy od strony wschodnio - południowej z gminami Lipno i Chrostkowo oraz od strony północno - zachodniej z gminami Czernikowo i Zbójno.

Komunikacyjnie gmina położona jest na osi drogi krajowej łączącej Warszawę ze Szczecinem, co umożliwia dogodne połączenie drogowe wsi z ośrodkami powiatowymi Lipnem i Toruniem.

Rys. 1 – Herb i flaga Gminy Kikół

Administracyjnie gmina podzielona jest na 19 sołectw: Ciełuchowo, Dąbrówka, Grodzień, Hornówek, Janowo, Jarczechowo, Kikół, Kikół Wieś, Kołat Rybniki, Konotopie, Lubin, Moszczonne, Sumin, Trutowo, Walentowo, Wola, Wolęcin, Zajeziórze, Wymyślin.

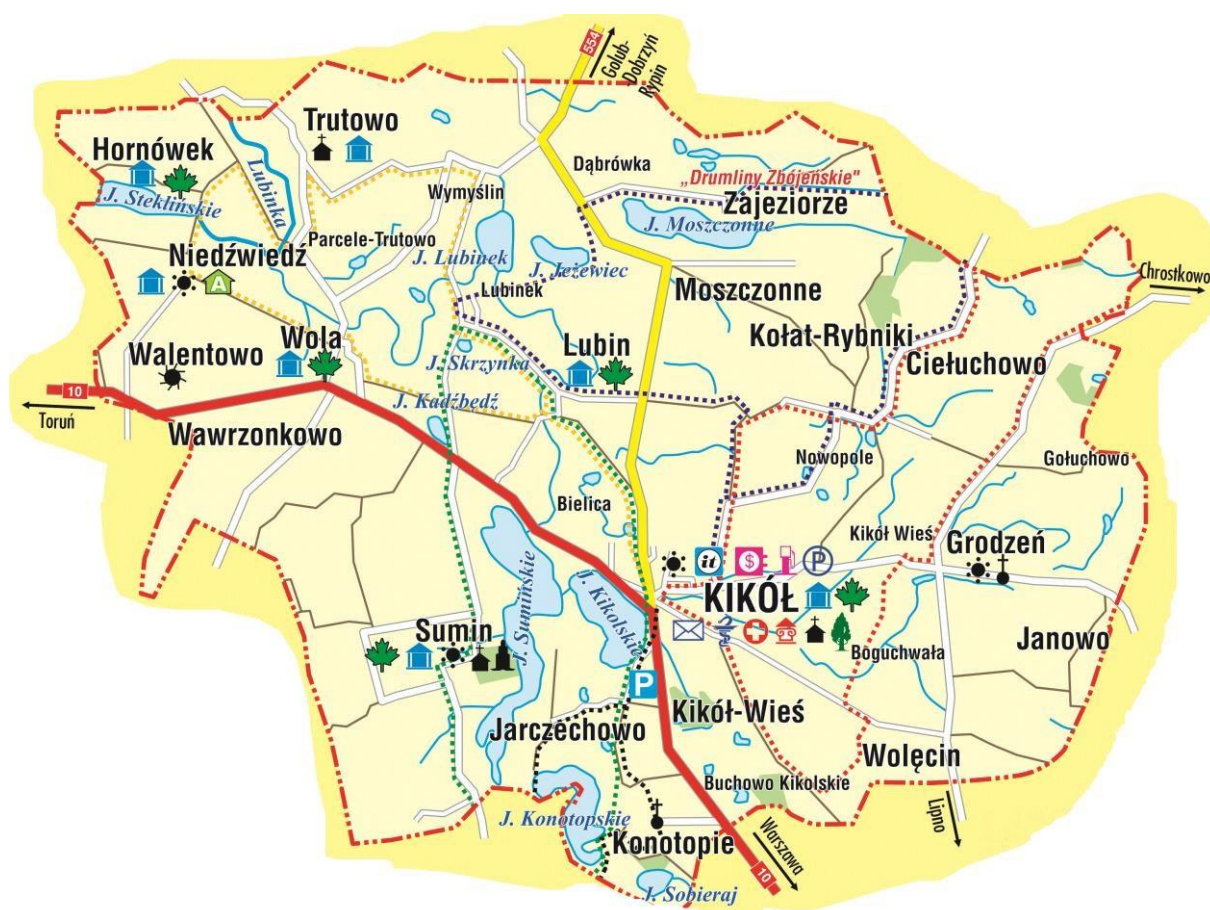
Rys. 2 - Powiaty województwa kujawsko-pomorskiego.

Rys. 3 - Gminy powiatu lipnowskiego.

1. Lipno miasto
2. Lipno gmina

Gmina Kikół to typowa gmina wiejska. W gminie zamieszkuje 7 240 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały, stanowiąc 10,8% mieszkańców powiatu lipnowskiego. Obszar gminy wynosi 9 830 ha, stanowiąc 9,7% powierzchni powiatu.

Rys. 4 – Mapa Gminy Kikół

Gmina Kikół położona na Pojezierzu Dobrzyńskim cieszy się dużą atrakcyjnością turystyczną. Posiada tereny wyróżniające się bogatą, unikatową roślinnością oraz obiekty z ciekawymi założeniami architektoniczno – przestrzennymi, które mogą być ciekawą atrakcją dla turystyki krajoznawczej.

Część miejscowości Kikół z lotu ptaka – fot. zasoby UG Kikół

Pałac w Kikole – fot. K. Kończalski

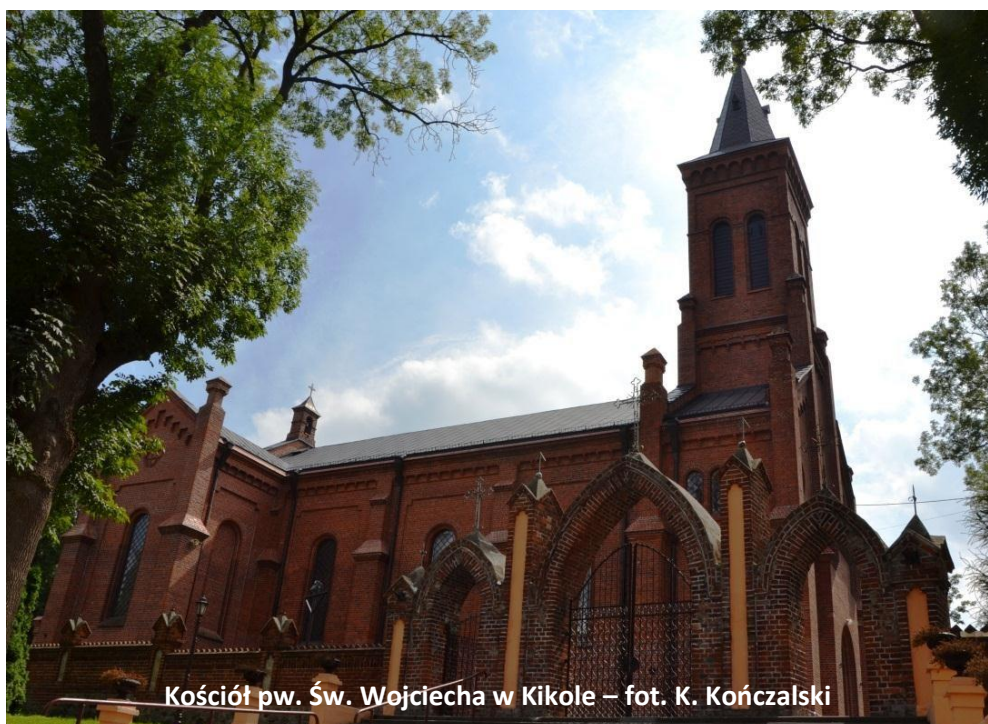
Najbardziej charakterystyczne dla gminy są rozproszone na całym jej obszarze **zespoły parkowo – dworskie**, z których większość wpisana jest do rejestru zabytków. Jeden z największych z nich o powierzchni 13,5 ha znajduje się w **Kikole**. Pałac pochodzi z okresu klasycyzmu z **około 1790 roku**, jest obiektem piętrowym, zbudowanym na rzucie prostokąta. Cały zespół leży na niewielkim wzniesieniu w parku krajobrazowym, który pochodzi z lat 1821 – 1850.

Innym równie interesującym zabytkiem jest pałac położony w Lubinie, który pochodzi z przełomu XVIII/XIX wieku. Przykuwa on wzrok nie tylko swoją eklektyczną budową w kształcie krzyża, ale również 7 ha parkiem, który go otula. W parku tym można spotkać 35 gatunków drzew liściastych i krzewów oraz 2 gatunki drzew iglastych. Można zobaczyć tu także pozostałości zabudowań gospodarczych dawnego majątku.

Ciekawy architektonicznie zespół stanowią dwór i park z I połowy XIX wieku położony w Suminie. Całość zajmuje obszar 10 ha, na którym oprócz dworu i parku możemy zobaczyć czworak, gorzelnię, chlewnię, kuźnię, rządówkę, spichlerz, oborę i magazyn. Pozostałe założenia architektoniczno – przestrzenne charakterystyczne dla naszej gminy to zespół parkowo – dworski o powierzchni 13,5 ha w Woli, pałac i park z I połowy XIX wieku w Niedźwiedziu, zespół parkowo – dworski w Hornówku, a także najmniejszy z nich o powierzchni 2,4 ha dwór i park z początku XX wieku położony w Trutowie. Turystów na nasze tereny przyciąga również, będący wizytówką gminy, Zespół Klasztorny O.

O. Karmelitów p. w. św. Anny w Trutowie, który został zbudowany w latach 1725 – 1738, a w roku 1960 odrestaurowany.

Do obiektów zabytkowych należy zaliczyć także Zespół Kościoła Parafialnego pw. św. Wojciecha. Powstał on w latach 1904 – 1909 w Kikole. Kościół posiada bardzo bogato wyposażone wnętrze, możemy zobaczyć tu m. in. płyty nagrobne dawnych właścicieli zespołu - rodziny Zboińskich.

Kościół pw. Św. Wojciecha w Kikole – fot. K. Kończalski

Zestawienie zabytków znajdujących się na terenie gminy Kikół, wpisanych do rejestru, które koniecznie trzeba zobaczyć:

1. Kaplica murowana pw. św. Piotra i Pawła z 1778 r. w Grodzieńcu.
2. Zespół dworsko-parkowy: dwór murowany, brama murowana – żelazna, park dworski z 2 połowy XIX w. w Hornówku.
3. Zespół kościoła parafialnego: Kościół parafialny murowany pw. św. Wojciecha 1904 – 1909, brama murowana z ogrodzeniem, starodrzew przykościelny z początku XX w. w Kikole.
4. Zespół cmentarza parafialnego: cmentarz parafialny rzymsko – katolicki, kaplica cmentarna murowana, brama murowana z ogrodzeniem, starodrzew z XIX w. w Kikole.
5. Zespół pałacowo – parkowy: pałac murowany z 1792 r., park pałacowy z XIX w. w Kikole.
6. Zespół pałacowo – parkowy: pałac murowany z 1870 – 1880 r., park pałacowy XVIII/XIX w. w Lubinie.
7. Zespół dworsko – parkowy: dwór drewniano – murowany, park dworski z XIX w. w Niedźwiedziu.
8. Kościół parafialny murowany pw. Krzyża Św. z 1897 r. w Suminie.
9. Zespół dworsko – parkowy z folwarkiem z XIX w. w Suminie : dwór murowany, park dworski, rządcówka murowana, spichlerz murowany, obora murowana, chlewnia murowana – zrujnowana, budynek główny gorzelni murowany, budynek magazynu spirytusu murowany, czworak murowany, hydrofornia murowana.
10. Zespół klasztorny w Trutowie z lat 1725 – 1738. kościół klasztorny karmelitów murowany, parafialny pw. Św. Anny, klasztor karmelitów murowany, brama w ogrodzeniu murowana, starodrzew przyklasztorny.
11. Zespół dworsko – parkowy: dwór murowany z XIX w. i park dworski z XIX/XX w. w Trutowie.
12. Zespół folwarczny z parkiem dworskim w Woli z XIX w.: park dworski, rządcówka murowana, obora murowana – rozebrana, magazyn I murowany, magazyn II murowany, czworak murowany.

2. Charakterystyka miejscowości Sumin

2.1. Położenie miejscowości Sumin

Miejscowość Sumin położona jest przy trasie nr 10 oraz wzdłuż jeziora Sumińskiego, jak również jest wsią graniczną Gminy Kikół, sąsiadując z Gminą Lipno oraz Gminą Czernikowo. Przez wieś przebiega również droga powiatowa oraz trasy Powiatowego Zakład Transportu Publicznego, który dowozi mieszkańców na terenie powiatu lipnowskiego.

2.2. Przynależność administracyjna miejscowości Sumin

Miejscowość Sumin położona jest w województwie kujawsko-pomorskim, na Ziemi Dobrzyńskiej, w powiecie lipnowskim. Wchodzi w skład Gminy Kikół. Sumin jest położony ok. 5 km od miejscowości Kikół, w którym znajduje się Urząd Gminy oraz ok. 12 km od Lipna – miasta powiatowego.

Sumin	
Województwo	Kujawsko-pomorskie
Powiat	Lipnowski
Gmina	Kikół
Liczba ludności	445
Powierzchnia	1 240 ha

2.3. Powierzchnia Sumina

Sumin zajmuje powierzchnię 1 240 ha. Zestawienie powierzchni miejscowości Sumin z podziałem na rodzaje użytków wymieniono w tabeli poniżej.

Zestawienie powierzchni użytków:

Oznaczenia Użytku	Symbol	Powierzchnia [ha]
Rola	R	1017,62
Pastwiska	Ps	29,27
Las	Ls	6,45
Zadrzewienie	Lz	2,85
Woda stojąca	Ws	3,47
Sady	S	3,95
Nieużytki	N	10,97
Drogi	Dr	20,28
Zabudowany Teren	B	8,93
Woda płynąca	Wp	132,51
Woda	W	3,74

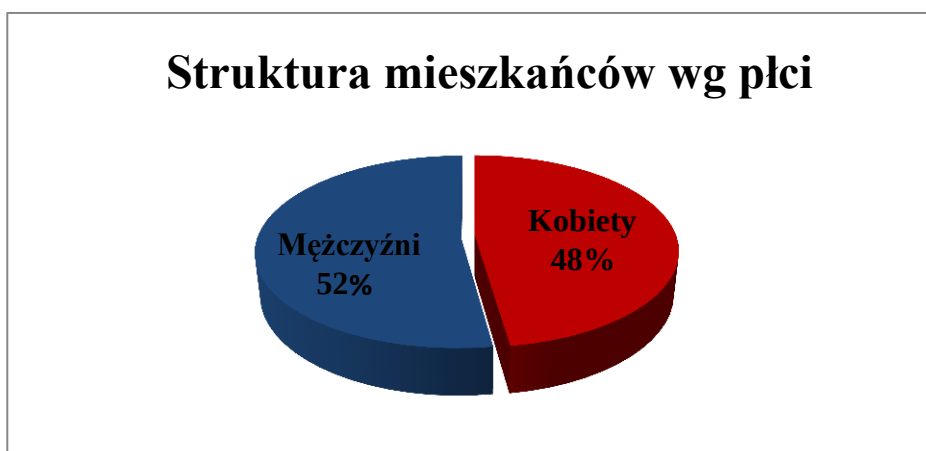

2.4. Liczba ludności

Liczba stałych mieszkańców miejscowości Sumin wg stanu na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 445 osób.

Struktura wiekowa ludności została przedstawiona w poniższej tabeli:

Wiek	Kobiety	Mężczyźni
0 - 17	39	54
Kobiety 18 – 60 Mężczyźni 18 - 65	125	147
Kobiety powyżej – 60 Mężczyźni powyżej - 65	50	30
Razem	214	231

Z powyższych danych wynika, że większość osób zamieszkujących Sumin jest w wieku produkcyjnym, wchodzącym na rynek pracy. Dlatego też jednym z podstawowych kierunków działań powinno być dążenie do podnoszenia jakości zasobów ludzkich na terenach wiejskich, poprzez zwiększenie szans młodych ludzi na zdobycie dobrego wykształcenia, adekwatnego do potrzeb rynku pracy. Inwestycje w kapitał ludzki wpłyną na zmniejszenie liczby migracji ludności w poszukiwaniu zatrudnienia, zarówno tej krajowej jak i zagranicznej.

2.5. Historia Sumina

Sumin po raz pierwszy jest wzmiankowany w roku 1325 (Sumino). Etymologia nazwy miejscowości nie jest jednoznaczna. Może to być nazwa topograficzna, utworzona od staropolskiego słowa som (sum), oznaczająca pierwotnie jezioro (pełne sumów). Może to być również nazwa dzierżawcza utworzona od nazwy osobowej Sum, oznaczająca kiedyś własność jakiegoś Suma.

Od początku XIV w. Sumin był wsią rycerską. Pierwszy znany właściciel – Franciszek z Sumina zwany Schenko (Sieńko), należący do rodu pieczętującego się h. Świnka, w roku 1325 przekazał bożogrobcom 4 łany ziemi w Suminie i 8 łanów w Konotopiu. Nadał im także prawo do korzystania z drewna, łąk i pastwisk oraz swobodnego łowienia ryb. Przekazał również „braciom podwójnym czerwonym krzyżem oznaczonym” kościół lokowany na prawie niemieckim z prawem patronatu. Jego rodzina była w posiadaniu wsi przez ponad sto kolejnych lat. Następnie przeszła ona w ręce rodu Leszczyców. W roku 1434 z Sumina pisał się niejaki Tomek, syn chorążego dobrzyńskiego Grzymka h. Leszczyc. W roku 1746 wieś kupił Andrzej Zieliński h. Świnka. W 1825 r. dobra sumińskie należały do najlepiej zagospodarowanych w Ziemi Dobrzyńskiej, jednak już w roku 1833, wskutek zadłużenia, zostały wystawione na publiczną licytację przez Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Płocku. Do roku 1900 wielokrotnie zmieniały one właścicieli. Nowym gospodarzem Sumina został wówczas Bolesław Franciszek Prądyński – absolwent wydziału agrarnego uniwersytetu w Berlinie, blisko spokrewniony z generałem Powstania Listopadowego – Ignacym Prądyńskim. Przed wybuchem I wojny światowej uruchomił tu gorzelnię. Jeszcze za jego życia majątek przejął syn Jerzy. Wybudował on dwór wyposażony w elektryczność i kanalizację oraz założył w majątku hodowlę koni. W roku 1939 Jerzy Prądyński wziął udział w wojnie obronnej, następnie wraz z bratem Julianem przebywał w niewoli w oflagu w Grossborn. Po wojnie wraz z rodziną wyjechał do Anglii, a następnie do Kanady. Wspomniany Julian w 1920 r. w

szeregach 1 Pułku Ułanów Krechowieckich brał udział w wojnie polsko – bolszewickiej, a w roku 1939 jako prawnik był doradcą prezydenta Stefana Starzyńskiego w czasie obrony Warszawy. Po wojnie pozostał na emigracji i zmarł w Maroku. Od 1939 r. majątek był pod zarządem niemieckim. Po wojnie z jego części utworzono Spółdzielnię Produkcyjną, a następnie Państwowe Gospodarstwo Rolne. W 1976 r. dwór wraz z folwarkiem przyłączono do Stacji Hodowli Roślin wyspecjalizowanej w szkółkarstwie. W okresie powojennym w dworku w Suminie funkcjonowało przedszkole.

Parafia sumińska została erygowana w roku 1325 wraz z nadaniem kościoła w Suminie Kanonikom Regularnym Stróżom Grobu Jerozolimskiego Zgromadzenia Miechowskiego – tzw. bożogrobcom z konwentu rypińskiego. Wcześniej funkcjonowała tu kaplica prywatna. Najprawdopodobniej nową parafię wyłączono ze starszej parafii kikolskiej. Po nadaniu bożogrobcy wybudowali tutaj gotycką świątynię, której relikty zachowały się w istniejącym kościele. W ostatniej dekadzie XVIII w kościół w Suminie znajdował się w stanie ruiny i sytuacja nie zmieniła się do pierwszych dziesięcioleci XIX w. W roku 1818 posługę zakończył ostatni proboszcz miechowita, a jej zarząd przeszedł w

ręce duchowieństwa diecezjalnego. Dopiero pod koniec XIX w. podjęte zostały prace renowacyjne. Remont kościoła został zakończony w 1897 r., a w roku 1901 została konsekrowana odnowiona świątynia p.w. Świętego Krzyża. Do roku 1925 parafia w Suminie należała do diecezji płockiej, a następnie przeszła do diecezji włocławskiej. Od roku 1939 zarząd nad nią sprawowali proboszczowie z Kikoła. Dopiero w roku 1955 otrzymała stałego proboszcza.

Kościół w Suminie neogotycki, na zrębie murów gotyckich, orientowany, na rzucie prostokąta, murowany w dolnych partiach ścian z cegły w układzie polskim, z użyciem zendrówki, a na ścianie wschodniej w układzie zygzakowatym. Trójpłaszczyznowy, z kwadratową wieżą od zachodu i późniejszą zakrystią od północy. Wewnątrz stropy płaskie. W wejściu do zakrystii zachował się późnogotycki portal z XV lub pocz. XVI w., zamknięty półkoliście, a w ścianie zachodniej, w grubości murów pierwotne schody na wieżę i strych. Wystrój wnętrza i wyposażenie barokowe. W sumińskiej parafii znajduje się również kościół filialny w Makowiskach, wybudowany jako ewangelicki w roku 1930. W Suminie, przy drodze do Jankowa, znajduje się również kapliczka Królowej Różańca Świętego.

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Inwentaryzacja zasobów służy ujęciu stanu rzeczywistego miejscowości, określeniu jego kondycji i możliwości wykorzystania na rzecz rozwoju. Zdiagnozowana sytuacja pozwoli ustalić zasoby wyróżniające miejscowość Sumin i rozpoznać potencjał jakim dysponuje.

3.1. Zasoby przyrodnicze

Pola uprawne przylegają do jeziora Sumińskiego, którego powierzchnia zajmuje 129,5 ha. Założenie dworskie (dworek i folwark) w Suminie znajduje się nad brzegiem Jeziora Sumińskiego, nieopodal kościoła parafialnego.

W jego skład wchodzi: dwór wraz z parkiem, położony na północ od nich zespół folwarku oraz przylegająca do niego gorzelnia wraz budynkiem mieszkalnym pracowników folwarcznych, magazynem spirytusu i budynkiem gospodarczym.

Funkcję reprezentacyjną pełniła część południowa, gdzie w połowie XIX w. powstał park krajobrazowy, doskonale wkomponowany w zróżnicowane ukształtowanie terenu. Dominują tu liściaste gatunki drzew rodzimych. Występują też gatunki obce: choina kanadyjska, cyprysik groszkowy, dąb burgundzki, glediczja trójcierniowa, jałowiec chiński, łuskowaty i sabiński, jodła kalifornijska, orzech czarny, robinia akacjowa, skrzydłorzech kaukaski, sosna wejmutka, sumak octowiec, wierzba mandżurska i żywotnik zachodni. Do dworu prowadzi aleja lipowa, zakończona gazonem. Za dworem teren wyraźnie opada w kierunku jeziora.

W obrębie parku znajduje się wawóz i górujący nad nim stożek średniowiecznego grodziska. Pomiedzy parkiem, folwarkiem, gorzelnią i jeziorem znajdował się dawniej ogród owocowy. Dwór wraz z obecnymi zabudowaniami folwarcznymi powstał najprawdopodobniej w drugiej lub trzeciej dekadzie XX w. Wcześniej, tj. przynajmniej od roku 1870, istniał tu dwór „z drzewa rżniętego w zamek pobudowany gontami kryty”. Obecny dworek to budowla murowana, z częścią główną na rzucie prostokąta, wzbogaconą o prostokątne ryzality centralne na osi elewacji frontowej i tylnej oraz z dostawionym od północy, nieco węższym prostokątnym segmentem, wprowadzającym element asymetrii. Schemat kompozycyjny segmentu głównego oparty jest o powszechny w Ziemi Dobrzyńskiej wariant dwukondygnacyjnej części środkowej i parterowych części bocznych. Część centralną wieńczy trójkątny fronton i przykrywa dwuspadowy dach. Części boczne otrzymały dachy naczółkowe, kryte dachówką - karpiówką, z pojedynczymi facjatkami. Niższy segment boczny wieńczy dach dwuspadowy. Pod względem formalnym dwór reprezentuje cechy typowej wiejskiej siedziby ziemiańskiej o

skromnym programie przestrzennym i skromnym wystroju architektonicznym. W obiekcie pobrzmiewają echa barokowo – klasycystycznych form architektury rezydencjonalnej.

Z budynków folwarku do dziś zachował się spichlerz, budynek gospodarczy – „rządcówka” i w stanie szczątkowym kuźnia oraz przylegająca do folwarku gorzelnia. Najciekawszym jest spichlerz – półtora kondygnacyjna, ceglana, choć otynkowana budowla na kamiennych fundamentach, zwieńczona dachem naczółkowym. Pod łukiem otaczającym wejście widnieje data 1928.

3.2. Infrastruktura społeczna

Mieszkańcy do wspólnych spotkań mają do dyspozycji wydzielone pomieszczenia w budynku po byłej szkole, w której od roku 2015 działalność rozpoczął Środowiskowy Dom Samopomocy „Koniczynka”.

Środowiskowy Dom Samopomocy „Koniczynka” w Suminie – fot. K. Kończalski

Ośrodek wsparcia przeznaczony jest dla osób z dysfunkcjami intelektualnymi, psychicznymi i neurologicznymi.

W ramach ŚDS funkcjonuje: pracownia plastyczna; pracownia środowiskowo-przyrodnicza; pracownia gospodarstwa domowego; pracownia rękodzieła artystycznego; pracownia wikliniarsko-stolarska; pracownia informatyczna; sala rehabilitacyjna; pokój wyciszeń (z dostępem do tv i internetu); pokój do indywidualnego poradnictwa socjalnego i psychologicznego; jadalnia pełniąca również funkcję ogólnej sali spotkań - klubu. ŚDS oferuje ciekawe spędzanie czasu wolnego: wyjścia do kina, teatru, wycieczki; ognisko, grill, zabawy taneczne,

spacery; pomoc psychologiczną i pedagogiczną; przebywanie w środowisku współuczestników; profesjonalną rehabilitację w pełni dostosowaną do indywidualnych potrzeb; codzienny ciepły posiłek; wykwalifikowaną kadrę pracowników. Obiekt jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

ŚDS "Koniczynka" w Suminie działa przez 5 dni w tygodniu.

W związku z brakiem w miejscowości szkół, dzieci z terenu wsi dowożone są autobusem do szkoły podstawowej i do gimnazjum.

3.3. Infrastruktura techniczna

Przez Sumin przebiega droga powiatowa oraz sieć dróg gminnych, które wymagają dalszych inwestycji. Wieś jest zwodociągowana. W miejscowości jest jeden sklep spożywczo przemysłowy. Istnieje brak wystarczającej ilości oczyszczalni ścieków bytowo – gospodarczych co hamuje rozwój gospodarstw. Obecnie gospodarstwa w miejscowości Sumin ponoszą duże koszty jeśli chodzi o wywóz nieczystości za pomocą wozu asenizacyjnego. Obiekty w których obecnie składowane są nieczystości nie spełniają warunków ochrony sanitarnej dla tego typu substancji, stwarza to zagrożenie rozprzestrzeniania się patogenów wraz ze ściekami kanalizacyjnymi (chorobotwórczych bakterii i wirusów) i przenikanie ich do przyległych studni, wód gruntowych lub cieków wodnych.

Dnia 8 lipca 2022 oficjalnie odebrano Stację Uzdatniania Wody w miejscowości Sumin. Była to ogromna inwestycja, która poprawiła jakość przesyłu wody pitnej dla mieszkańców Sumina i okolicznych wsi. Całkowity koszt budowy Stacji Uzdatniania Wody w Suminie wraz z niezbędną infrastrukturą wyniósł 3 342 608,77 zł. Inwestycja ta pozwoli w przyszłości zaspokoić zapotrzebowanie na wodę oraz rozwiązać problem z kupowaniem wody z sąsiednich gmin dla mieszkańców Sumina. Projekt ten zapewni uniezależnienie się od innych gmin jak i również szansę na sprzedaż wody pitnej innym gminom.

3.4. Gospodarka i rolnictwo

Głównymi uprawami są:

- zboża,
- kukurydza,
- warzywa,
- ziemniaki.

Mieszkańcy wsi utrzymują się głównie z pracy w rolnictwie oraz z pracy w okolicznych miastach.

Rolnictwo stanowi najważniejszą funkcję gospodarczą zarówno w sołectwie Sumin, jak i w całej gminie. Wynika to przede wszystkim z korzystnych warunków przyrodniczo-geologicznych.

4. Analiza SWOT

W procesie opracowywania Planu Odnowy Miejscowości niezbędne jest dokonanie tzw. Analizy SWOT. Technika analityczna SWOT polega na posegregowaniu posiadanej informacji o danej sprawie na cztery grupy.

Analiza SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) identyfikuje oraz ocenia silne i słabe strony społeczności oraz przyszłe szanse i zagrożenia wynikające z wpływu otoczenia i zmian w nim zachodzących. Szansę i zagrożenia odnosi się do czynników zewnętrznych, nad którymi nie ma kontroli. Silne i słabe strony tkwią w czynnikach wewnętrznych. Analiza tych czynników pozwala zidentyfikować słabe i mocne strony, jej celem jest wykorzystanie mocnych stron i wyeliminowanie słabych. Szanse i zagrożenia odnosi się do czynników zewnętrznych, nad którymi nie ma kontroli. Silne strony – uwarunkowania, stanowiące mocne strony wsi, elementy przewagi nad innymi, które należy wykorzystać aby osiągnąć zamierzone cele. Szanse – czyli, czynniki, które mogą być traktowane jako pomocne i przy odpowiednich działaniach wykorzystane jako uwarunkowania sprzyjające rozwojowi wsi. Słabe strony –

obecnie istniejące problemy i bariery, które należy wyeliminować aby nie utrudniały osiągnięciu misji. Zagrożenia – czyli, czynniki zagrażające realizacji misji, których wpływ może osłabić podejmowane działania. Plan odnowy wsi powinien opierać się na mocnych stronach mieszkańców, powinien eliminować słabości, wykorzystywać pojawiające się szanse oraz unikać przyszłych zagrożeń.

4.1. Mocne strony

- Dobra komunikacja z innymi miejscowościami powiatu - Powiatowy Transport Publiczny,
- Działalność Środowiskowego Domu Samopomocy „Koniczynka”,
- Jezioro Sumińskie łączące się z jeziorem kikolskim, zwiększające atrakcyjność miejscowości.

4.2. Słabe strony

- Mała opłacalność produkcji rolniczej,
- Brak miejsc pracy lub jej sezonowość,
- Malejąca aktywność społeczna mieszkańców,
- Brak w pełni wyposażonego placu zabaw, - Rozproszona zabudowa mieszkaniowa.

4.3. Szanse

- Możliwość pozyskania środków zewnętrznych na rozwój miejscowości,
- Pobudzenie aktywności mieszkańców,
- Rozbudowa infrastruktury społecznej i udostępnienie jej dla mieszkańców.
- Rozwój działalności kulturalnej poprzez modernizację i doposażenie świetlicy,
- Doksztalcanie mieszkańców
- Szkolenia i kursy organizowane w świetlicy,
- Sprzyjająca polityka regionalna, w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich, – Promocja wsi poprzez działalność kulturową, szczególnie Koła Gospodyń Wiejskich.

4.4. Zagrożenia

- Odpływ młodych ludzi w poszukiwaniu pracy,
- Rosnące bezrobocie,
- Brak wystarczających środków własnych na współfinansowanie projektów.

5. Planowane kierunki rozwoju

Mając na uwadze mocne i słabe strony Sumina oraz wizję rozwoju wsi przyjęto następujące cele strategiczne, które są gwarancją realizacji zadań zmierzających do spełnienia wyznaczonej dla wsi wizji:

Cel strategiczny I:

Wzrost atrakcyjności poprzez właściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej:

- a) Rozbudowa świetlicy wiejskiej – weranda,
- b) Modernizacja boiska sportowego,
- c) Budowa ogrodzenia przy kościele zabytkowym w Suminie.

Cel strategiczny II:

Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich.

Określony cel ma służyć przede wszystkim poprawie bezpieczeństwa na obszarach wiejskich oraz rozwojowi turystyki, co w znacznym stopniu wpłynie na wzrost jakości życia na wsi.

Cel ten zostanie osiągnięty dzięki realizacji następujących zadań:

- a) Budowa szlaków pieszych przechodzących przez miejscowość,
- b) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- c) Montaż kolektorów słonecznych,
- d) Przebudowa dróg,
- e) Montaż lamp oświetleniowych,
- e) Organizacja kursów i szkoleń.

Określone cele strategiczne wiążą się z realizacją zadań wspierających rozwój obszarów wiejskich, zapewniają stałą poprawę warunków życia, zamieszkania i bezpieczeństwa mieszkańców. Wpływają również na promocję turystyki wiejskiej.

5.1. Szacunkowy koszt i harmonogram działań

Plan Odnowy Miejscowości Sumin obejmuje planowane zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w latach 2017 - 2024. Źródłami finansowania Planu Odnowy Miejscowości Sumin będą:

- środki w ramach programów operacyjnych przewidzianych do realizacji na lata 2014-2020, a także w latach następnych w ramach ogłoszonych programów,
- środki własne Gminy,
- inne zewnętrzne źródła finansowania.

Lp.	Nazwa działania	Planowany termin	Szacunkowy koszt (zł)	Źródła finansowania
1	Rozbudowa placu zabaw wraz z ogrodzeniem	2017 - 2018	10 000,00	środki własne Gminy
2	Budowa ogrodzenia przy kościele zabytkowym w Suminie	2022 - 2024	25 000,00	Parafia w Suminie, środki własne Gminy
3	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	2022-2024	60 000,00	Urząd Marszałkowski, środki własne Gminy
4	Montaż kolektorów słonecznych	2018 - 2024	12 000,00	WFOŚiGW, osoby fizyczne
5	Budowa Stacji Uzdatnia Wody w miejscowości Sumin wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	2020-2022	4 000 000,00	Urząd Marszałkowski, środki własne Gminy
6	Modernizacja drogi gminnej Sumin - Kiełpiny	2018 - 2020	50 000,00	środki własne Gminy
7	Organizacja kursów i szkoleń	2022-2024	4 000,00	Urząd Marszałkowski, środki własne Gminy
8	Wyposażenie pomieszczenia socjalnego dla mieszkańców w stoliki i krzesła	2022-2024	5 000,00	Środki własne Gminy
9	Przebudowa drogi w miejscowości Sumin PGR	2022-2024	3 500 000,00	Fundusz Dróg Samorządowych, Fundusz Polski Ład

6. Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Sumin

6.1. Zadania wynikające z wdrażania Planu

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości Sumin rozpocznie się od wprowadzenia go w życie uchwałą zebrania wiejskiego sołectwa Sumin oraz uchwałą Rady Gminy Kikół. Plan Odnowy jest dokumentem planistycznym powiązany i zgodny z innymi dokumentami planowania strategicznego na poziomie powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. określa zadania poszczególnych organów gminy, w tym Wójta

jako organu wykonawczego określając jego kompetencje i realizującego uchwały Rady Gminy. Wójt gminy dysponuje instrumentami prawnymi związanymi z realizacją i wdrażaniem niniejszego Planu Odnowy: podejmuje czynności niezbędne do realizacji planu, wynikające z kompetencji zapisanych w przepisach prawnych, rekomenduje Radzie zadania objęte planem i wprowadza je pod obrady Rady do wieloletniego programu inwestycyjnego w formie projektu uchwały Rady Gminy, proponuje Radzie Gminy zmiany planu i jego uzupełnienia, składa Radzie coroczne sprawozdania o postępach w realizacji planu oraz przedkłada tą informację na zebraniach wiejskich i spotkaniach z Radą Sołecką. Wdrażanie Planu opiera się również o stanowiska w Urzędzie Gminy ds. inwestycji, gospodarki przestrzennej, które to: przygotowują dokumentację formalno-prawną, zarządzają planem zgodnie z zasadą zintegrowanego działania, przygotowują wójtowi informacje dotyczące etapów realizacji podejmowanych zadań inwestycyjnych. Plan Odnowy powinien być dokumentem ogólnodostępnym. W tym celu można wykorzystać np. stronę internetową Gminy Kikół.

6.2. Zmiany w Planie Odnowy Miejscowości

Plan Odnowy Miejscowości Sumin ma charakter otwarty, tzn. że w przypadku wystąpienia czynników natury społecznej, gospodarczej czy prawnej może ulec zmianom lub uzupełnieniu. Zmiany wprowadza się na drodze stosownej uchwały zebrania wiejskiego i Rady Gminy Kikół. Wnioskodawcą zmiany w Planie może być: Rada Gminy, Wójt Gminy, zebranie wiejskie, podmioty gospodarcze i instytucje kultury. W tym celu należy powołać zespół ds. monitorowania planu i rejestrowania propozycji zmian w planie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022r. poz. 559 z późn. zm.) do wyłącznej właściwości rady gminy należy uchwalanie programów gospodarczych. Zatwierdzenie zaproponowanych zmian w planach odnowy miejscowości stanowi niezbędny warunek przy składaniu wniosku o pozyskanie środków finansowych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach działania „Gospodarka wodno-ściekowa”, w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem, lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” na lata 2014-2020 oraz innych programów związanych z rozwojem wsi.

Mieszkańcy Sumina podczas zebrania wiejskiego, które odbyło się 6 września 2022 roku opracowali i przyjęli Uchwałą Nr 2/2022 zmiany w „Planie odnowy miejscowości Sumin na lata 2017-2024”.

Niniejsza uchwała stanowić będzie jeden z niezbędnych załączników do wniosku, jak również pozwoli lokalnej społeczności uzyskać aprobatę i motywację do dalszego współdziałania w celu rozwoju funkcji gospodarczych, społecznych i kulturalnych swojej miejscowości, tak więc jej podjęcie jest uzasadnione i konieczne.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Sadowski